లేనిసీ, వరయ న్మానవరూపుఁదాల్చుతటి భృత్యా
మాత్యసన్మిత్రవై,ఖరులన్జేరి నిరంతరంబు గడు
వేడ్కంగొల్చుచున్నట్టివా,నరులేనోములునోఁచి
నారో తొలిజన్మంబందు సీతాపతీ. 45

మ. వ్రతము ల్దానజపాగ్నిహోత్రములు దేవబ్రాహ్మ
ణారాధన, ల్క్రతువు ల్మంత్రరహస్యముల్సకలస
త్కార్యంబులు స్నీవ నే, నితరం జేమియెఱుంగ వే
ఱొకటి ని స్నీరీతిగానమ్మితిన్, శ్రితకల్పద్రుమ
యెట్లుబ్రోచెదవో నీచిత్తంబు సీతాపతీ. 46

శా. చెంతం జేరినఁ గూర్మిలేక యిటు గాసింబెట్టుట
ల్పాడ సా, మంతంబేమనవచ్చు నిన్నిఁక మహా
త్మా లోఁకువో వారిపై, బంతంబేమిటికయ్య !
'పిచ్చుకపయిన్ బ్రహ్మాస్త్ర' మన్నట్లు నా, వంత
ల్దీర్చు మొఱాలకించుమిఁక దేవా! వేగ సీతాపతీ.

శా. నిచ్చల్పాయకకొల్చి యూరకయపోనిచ్చెన్న నే
ఱొఁచెనా?, గచ్చుల్మానుము నిన్ను నేవదల లో
కఖ్యాతిగాఁజాటి ని, న్రచ్చన్బెట్టకమాన నమ్ము
ము యథార్థంబింతయు స్నేర్పుచే, నిచ్చేదారిఁక
లేదు వేఁడిన ఫలం బేమయ్య సీతాపతీ. 48

శా. కాసీజాలని మానవాధములపైఁ గబ్బంబులం
జెప్పినన్, గాసింబొందుట మాత్రమేకలుగు నా

కామ్యార్థము న్దోఁచదా, కాసంతైనను సత్కవీం
ద్రులకు భక్తత్రాణ నిన్గొల్చి నీ, దాసుల్గాకయ
భోగమోక్షములు సాధ్యంబౌనె సీతాపతీ.

మ. అరయ న్దుర్జనుఁ డొక్కవేళను మహాహంకారుఁ
డై యూరకే, పరుషోక్తుల్మది నొవ్వబల్కెనని సం
భాషింతురా వానితో, ధరపై సజ్జను లెందునైన
ను యథార్థంబెట్లనం గుక్కకా, ల్గఱవం గ్రమ్మఱ
దానికాల్గఱవ యోగ్యంబౌనె సీతాపతీ. 50

మ. ఉపవాసంబులు తీర్థయాత్రలును మంత్రోపాస
నల్ ఘోరమా, తపముల్సేయఁగనేల గాసిబడి
మర్త్యశ్రేణు లుర్వీ వృథా, చపలత్వంబులు
మాని నిశ్చలమనీషన్నిన్ను సేవించిమో, క్షపదం
బందఁగరాదె సూక్ష్మమున భక్తత్రాణ సీతాపతీ.

మ. ఇనవంశోత్తమ విన్నపంబొకటి నీ వీరీతి నామీఁ
దికి, న్కనుమున్నాడినయట్టినీప్రతిన మానంబూ
నినావేమొ వ్యల్దనువా రెవ్వారునిన్ను సంద్రమొ
డికంబై మేర తాఁదప్పివచ్చిన వారింపఁగ నేరికిం
దరము నీచిత్తంబు సీతాపతీ. 52

మ. ఇదిపుణ్యం బిదిపాపమంచు మది నూహింపంగనీ
దెవ్వారిం, గదియ న్ద్వేష మొనర్చుఁ జేఁబడుపను
ల్గానీదు మర్త్యాళి కా,పదకున్మూలము ఛీ దరిద్ర

ము భరింపంజాలఁ గేల్మోడ్చు్ఁ జే, సెద నాచెం
తకుఁ జేరకుండనిపుడే శిక్షించు సీతాపతీ. 53

మ. అరవిందాప్తకులంబు పావనముసేయం బక్తికం
ఠాదిము, త్కరదైత్యాళినిసంహరింప నిజదాస
శ్రేణులన్ ధాత్రిపైఁ, గరుణందీక్షుయొనర్చిప్రోవ
గను సంకల్పించి కౌసల్యకు, బ్బురమొప్పన్ గొ
మరుండవైతివి జగంబుల్మెచ్చ సీతాపతీ. 54

మ. ధరపైనల్పున కొక్కవేళ విధి వ్రాఁతంజేసి ప్రా
ప్తించినన్, సిరిదాసంతతభాగ్యశాలిగతి రంజిల్లం
గనెట్లబ్బు బం, గరుత్కోకార్చిన పల్గురాతికిని జూ
క్కంబైన వజ్రంపు సొం, పరయన్ గల్గునె యింతు
కంతయిన తథ్యంబెన్న సీతాపతీ. 55

శా. అక్షీణోగ్రతపోబలంబునను దైత్యశ్రేణులెం
చన్ సహా, స్రాక్షాదిక్రతుభుక్సమూహామతి దై
న్యస్వాంతులైమ్రొక్కినన్, రక్షింపంగననేకరూ
పములఁ జిత్రంబొప్పఁగాఁదాల్చి యా, రక్షోవీ
రుల సంహరించితివి శౌర్యస్ఫూర్తి సీతాపతీ.

మ. రవివంశంబునఁబుట్టి శంకరుధనుర్భంగంబుగావిం
చి దా, నవసంహారముఁజేసి నిర్జరుల నానందం
బునందేల్చిభూ, రివిఖ్యాతింజెలువొంది భక్తులను
ధాత్రింబ్రోచు శ్రీరామమూ, ర్తివి నే నెంతటి
వాఁడ నీమహిమ వర్ణింపంగ సీతాపతీ. 57

మ. బహుజన్మంబులనుండి చేసిన - మహాపాపంబుల
న్నాపఁగా, గ్రహదోషంబులడంప దుస్సహ దరి
ద్రవ్యాధులన్ ద్రుంపఁగా, నిహసౌఖ్యంబులొ
సంగిభక్తులమనంబింపొందఁ జేయ న్రఘూ,ద్వహా!
నీనామజపం బెచాలు నిముషార్ధంబైన సీతాపతీ.

శా. ధీరుండై భవబంధము ల్దునిమి ధాత్రింబూజ్యుఁ
డై సంతత, శ్రీరంజిల్లుచు నీయనుగ్రహమున
న్జెన్నొందియాపిమ్మట, న్జేరున్ మోక్షపదంబు శా
శ్వతముగాసిద్ధంబు వైవస్వత, ద్వారం బెన్నఁడుఁ
దేరిజూడఁడు భవద్భక్తుండు సీతాపతీ. 59

మ. ధరనావంటి మహాపరాధుఁడిఁక మర్త్యశ్రేణిలో
లేఁడు ని,ర్జరులెన్నంగనునీకుమించనిఁక నార్తత్రా
ణదీక్షాధురం, ధరుల్గైనన్ మఱిలేరు సత్యమిఁక
నీదాసుండనై "యన్యథా, శరణం నాస్తి" య
టన్న న్యాయమున నిచ్చల్గొల్తు సీతాపతీ. 60

శా. ఆర్తత్రాణకళాప్రవీణుఁడవు నీ వంచున్ మదిం
దోఁచె నా, ధూర్తత్వంబు సహింపనెవ్వరు సమ
ర్థుల్గారు నీకన్న నేఁ, "గర్తవ్యంమహదాశ్రమం"
బనెడు వాక్యం బెంచినిన్ గొల్చెద, న్నార్తాండాన్వ
యవార్ధిశీతకర నన్మన్నించు సీతాపతీ. 61

శా. వింటిన్నీ సరివేల్పు లేడని జగద్విఖ్యాతిగానన్ను
నీ,బంటున్ గాఁ గృపఁజూడుమంటి నొరులం బ్రా

ర్ధించలేనంటినా, కంటెఁ లేరుదురాత్ములంటి నిజ
భక్తత్రాణ నీదీక్షను, మ్మంటిం కేమనివిన్నవింతు
సెలవీయఁ రాదె సీతాపతీ. 62

మ. మురువౌపచ్చలతాళికీల్కడియము ల్మొత్తంపు
జౌకట్లు నుం, గరము ల్బావిలి రావిరేకయును
వేడ్కందాల్చి కౌసల్యముం, దర బల్ముద్దులుగు
ల్కుపల్కులును జోద్యంబొప్పఁగా నాఁడు నీ,
చిరుప్రాయం బొకనాఁడుచూపు మది రంజిల్లంగ
సీతాపతీ. 63

శా. చుం చల్లాడఁగ రావిరేక గదలం జోద్యంబుఁ
గా గల్లుగ, ల్లంచుం గజ్జెలు పాదపద్మములమో
యన్ఫోరిల నన్నెత్తుకొ, మ్మంచుం జిందులుద్రొక్కు
చుంజనని కాహ్లాదంబు గావించునా, చంచద్బా
ల మనోహరాకృతిని నిచ్చల్గొల్తు సీతాపతీ. 64

మ. నిడుపౌచేతులు ముద్దునెమ్మొగము వన్నెల్గుల్కు
నెమ్మేనుసొం, పడరుంగొప్పకనుంగవ న్వెడఁదఱొ
మ్మందంబు వీక్షించి ముఁ, జడదారు ల్మది మో
హామందిరఁట యీసారైన నీరూపమె, న్నఁడు
నాకన్నులనిండఁజూచి మదినానందింతు సీతాపతీ.

మ. తొలిని న్వేఁడినవారలా నిరపరాధు ల్నేనుగా
నైతినా,యలనీవంచనగంటిదూఱఁబని లేదాగాని
తప్పొప్పులుం, గలవారెవ్వరు లేరు నేనొకఁ

డనే గాఁబోలు నీకంతగా, బలుపై యుండిన
మానెనేమయిన మాభాగింక సీతాపతీ. 66

మ. అలదుంగెంజిగిలాగుపైన నడిక ట్టందంబుగాగ
ట్టియు, న్వ్రేలుగోలం గయిబూనిబత్తళికత్తివిందా
ల్చి తమ్ముండు నీ, వలనాఁ డామునిజన్నముం గ
డపి యాహ్లాదంబుతో నేగు నీ, చెలువం బెట్టిదో
చూపునామనసు రంజిల్లంగ సీతాపతీ. 67

మ. మొదలంటం దెగ మొత్తెదం గొలల గుంపుల్
లేములంబట్టి పైఁ, జదియంగొట్టెద నల్కదీఱ జ
మునిం జక్కాడెదం గొల్లపె, ట్టెద వేల్పుల్ దో
రసంపద ల్నలువ నోడింతు న్నిజంబంచునె, మ్మది
లో నెంచెద నీయనుగ్రహము సంపాదించినీ...

మ. జరుగంజొచ్చె దినంబులయ్యెరయి వృథాసంసా
రమోహంబు ని,న్మఱువం జేయును మోసపుచ్చు
ట నిజం బౌనెప్పుడో పాముతో, సరసంబయ్యె
ను దీని నేస్తమిఁక నేచందంబునం బాయునా, తర
మా తప్పుకొనంగ నీకరుణచేతంగాక సీతాపతీ.

మ. కదలన్నీయవు మోహపాశములు నీ కళ్యాణ
నామంబుపైఁ, గుదురై నిల్వదు మానసంబడఁగ
దీతుద్బాధ సంపద్భ్రమ, ల్వదలంజాలవు వీని
తోఁ బెనఁగఁజాలక వింతసంసారపుం, గుదె నా
కుత్తుక కేలకట్టితివి నాకుందోడు సీతాపతీ. 70

మ. అలుకా పిల్వఁగఁ బల్కవేమిది పరాకైయుం
టివా లేక బీ, దలమాట ల్చెవినాటవా నెనరులే
దా కాక కార్పణ్యమా, బలువా ప్రోచుటకెవ్వ
రుఁ మనవి దెల్పంజాలరా తీఱదా, తెలియం
జెప్పు బిఱాన నెందుకిఁక సందేహంబు సీతాపతీ.

మ. ధరణీపుత్రి నిజాంకపీఠమున నుద్యద్భక్తి వాతా
త్మజుం, డరయ న్రోలను బార్శ్వభాగముల నా
హ్లాదంబున న్సోదరు, ల్సొరది న్నల్గడలందునంద
మెసఁగ న్సుగ్రీవనక్తంచరే, శ్వరతారాసుత
ఋక్షనాయకులు గొల్వఁ రత్నపీఠంబునఁ,
గరమొప్ప న్జెలువొందు నిన్నుఁగన నెన్నండబ్బు
సీతాపతీ. 72

మ. కలకాలంబును జీతబత్తెములకై కాంక్షింపకేఁ
గొల్వ నీ, పలుకే బంగరుగాఁగఁ జేసితివి యేపా
టింక చాలెప్పుడో, నిలువంబెట్టక ప్రోతువా
యింకను కానీ యెట్లుతప్పించుకోఁ, గలవో
చూచెద బంటుపంతమిది భక్తత్రాణ సీతాపతీ.

శా. సామంతుండవె శాంతమూర్తివెకృపాసాంతుం
డవే ధాతవే, సామాన్యుండవుగావు నాదు
దురదృష్టం బెట్టిదో నీకయో!, నామీఁదంగృప
బుట్ట నీదు నినుఁ బోనాడంగరా దింక సుత్రా
మస్తుత్యపదారవిందయుగ భక్తత్రాణ సీతాపతీ.

శా. చేపట్టందగు నమ్మినందుకిఁక నీ చిత్తంబు పోరా
డఁగా, నోపన్ మ్రొక్కితి వేఁడుకొంటి గుఱిగా
నుంటిం దుదిందాఁటితిన్, నాపై నిప్పటికైన నేనె
నరు గానన్ రాదు నీకింతగాఁ, గోపంబుండిన
నిల్వఁజాలుదురె భక్తుల్ త్రోల సీతాపతీ. 75

శా. ఎన్నాళ్ళయ్యెను గొల్వఁబట్టి యొకనాఁ డేమంచి
మాటైన నన్నన్నావో మొగమైనఁ జూపితి
వో డాయన్ వచ్చితో లేక సం, పన్నుం జేసితొ
తెల్పు వేమనుట కోపంబైన నన్నింతక, న్నన్ని
వేమిఁకఁ జేతువైన సరె దీనత్రాణ సీతాపతీ. 76

శా. నామీఁదన్ గృపలేదు నీకు నెనరున్నం బ్రో
వవా కారణం, బేమోకాని వృథాపరాధినగు న
న్నీ దుర్దశాంభోధి వీ, చీమధ్యంబున ముంచి
యుంచితివి నాచే నేమగు న్నీతలం, పేమో
తోఁచదు నమ్మియుండినఫలం బింతయ్యె సీతాపతీ.

శా. కాయల్గాసెను మ్రొక్కచేతు లెపుడుం గైవార
ము ల్సేయఁగా, నాయెన్ జాలదినంబు లిప్పటికి
నెయ్యంబేమియుం లేకయే, పోయెన్ జిత్తము
వచ్చునెన్నటికిఁక న్బొచ్చంబు నామీఁదనా, న్యా
యంబయ్యెనె నమ్మియున్న ననుఁ బోనాడంగ
సీతాపతీ. 78

మ. మునునీడెందము వెన్నవంటి దిపుడేమోకాని

నేనెంతవాఁడ, డినఁ గాసంతయు నేటికిం గరఁగకుం
డేఁ సత్కృపాంభోధి వీ, వనుచుం గొల్చితి
నింతనిర్దయను బాయం దోఁచుచుందం బెటుం,
గను నీవక్కఱసేయకున్న నెవరింకం బ్రాపు
సీతాపతీ. 79

మ. నినునేనమ్మికఁ గొల్వనో తలఁపనో నీమాటలే
మైన నే, వినవో లాఁతులఁగొల్వఁబోయితినో నీ
వేదిక్కుఁగాఁ జూడనో,ల్లనో నీయాజ్ఞకుమీఱితి
యుండితినో జాలంబేమి నానేర మే, మనుచుం
బ్రోవవా తెల్పునీకిదియసాధ్యంబైన సీతాపతీ.

మ. నిను సేవింపుచునుండఁగా సిరులురానీ లేములే
వచ్చి పై,కొననీ మేలొనఁగూడనీ గ్రహగతు
ల్గుందింపనీ రోగవే, దనలే జాలియొనర్పనీ విను
మహాత్మా నీప్రసాదంబిదే, యనుచుం భావనఁ
జేసి డెందమున నాహ్లాదింతు సీతాపతీ. 81

శా. కాయంబెన్నఁగ నీటిబుగ్గ యిది నిక్కం బెన్నఁ
గా చంచల, ప్రాయంబుల్సిరులెంచిచూడఁగయ
థార్థంబింక సంసారమా, మాయానాటకమేది
నిల్కడవృథా మర్త్యాళికెందుఁ సుఖో, పాయం
బేమియుఁ గానరాదదియె మాబాగన్న సీతాపతీ.

మ. సిరులీజాలుదురో మనోరథముల న్సిద్ధింపఁగాఁ
జేతురో, గుటిగానమ్మె నితం డటంచు మదిలో

గోరంత చింతింతురో,కరుణం బాములకడ్డమయ్యె
దరొ మోక్షంబిత్తురో తోఁచదీ, నరులన్వేఁడెద
రేల సత్కవులు దీనత్రాణ సీతాపతీ.   83

శా. అన్నా విన్నపమైన గైకొనవు డాయన్ రావు
నీమూర్తి నా,కన్నుల్చల్లఁగఁజూప వెన్నిదినము
లైవారము ల్చేసినన్, నిన్నేలాగున నమ్మవచ్చు
నకటా! నిష్కారణం బూరకే, నన్నీలాగునఁ
బాముల న్బరచుటే నాయంబు సీతాపతీ.   84

శా. ఓదీనావన! యోపురాణపురుషా! యోచింతి
తార్థప్రదా, యోదైత్యాంతక! యోదయాజల
నిధీ! యోసూర్యవంశాగ్రణీ!, యోదుర్దోషవి
దూర! యోరఘుపతీ! యోలోకసంరక్షకా!,
నాదీనోక్తులఁజిత్తగింపు మిపుడైనంగానిసీతాపతీ.

మ. ఘనులాతొల్లిఁటిసత్కవీంద్రులవలె న్గబ్బంబులం
జెప్పి నే, నినుమెప్పింపఁగ లేనిమాట నిజమే
నెయ్యంపులేబ్రాయపుం, దనయుండాడినమాట
ల న్నైనరురాదాతండ్రి కెందైన న,ట్లనుకంపామతి
నాకవిత్వమున కాహ్లాదించు సీతాపతీ.   86

మ. తడవాయెన్ నినుఁగొల్వఁబట్టి దయలేదా పిల్చి
తేపల్కవెన్నఁడునామచ్చటదీఱఁగానెదుటఁగా
నన్ రావు నన్నింతక, న్నడసేయన్ వలదిప్పుడేదె

లుపుమీ నానేర మేమున్నదో, తడయక రాదడి
యాసలేటికిఁక భక్తత్రాణ సీతాపతీ. 87

మ. సకలస్థావరజంగమంబులను సూక్ష్మస్థూలరూపం
బులై, ప్రకటంబొప్పఁ జరించు కేవలపరబ్రహ్మం
బ వైనట్టిసేవకకల్పద్రుమ! నాతరంబగునె నిన్
వర్ణింపఁగాఁ జందమామకు నూల్పోగనురీతి
గాక పరికింప న్భక్తి సీతాపతీ. 88

మ. తనువు ల్సంపద లెల్లకాలమును నిత్యంబంచు
మోహాంధులై, జనులేవేళను నిన్నెఱుంగకయ
సంసారాంధకూపంబున, స్మనుఁగంజొచ్చెదరింతె
నిన్నెఱుఁగరేమోకాని నీమాయయో, మనుజ
శ్రేణులకర్మమో తెలియదా మర్మంబు సీతాపతీ.

మ. దయనీకెన్నఁడు వచ్చునోయని మహాత్మా చాలఁ
గన్పెట్టియుం,టి యథార్థంబిఁకనైననుం గరఁగదా
డెందంబు నీమాటకే, మయినందూఱితినా యనా
దరణసేయం గారణంబేమి నా, పయినీకేమిటికింత
బెట్టిదఁపుగార్పణ్యంబు సీతాపతీ. 90

శా. క్రూరస్వాంతు లసత్యవాదులు కృతఘ్ను ల్నీచ
సేవారతు, ల్దారాపుత్రవిహీను లంధులు పరద్ర
వ్యాపహారు ల్దురా, చారు ల్నిర్ధనులై జనింతురు
ధరన్ జన్మాంతరంబందు ని,న్నారాధించనిదుష్కృ
తంబునను మర్త్యశ్రేణి సీతాపతీ. 91

శా. ధీరస్వాంతులు సూనృతవ్రతులు వర్ధిష్ణు ల్లసత్కీ
ర్తివి,స్తారు ల్సాధుజనావను ల్సకలవిద్యాపూర్ణు
లై సంతత,శ్రీరంజిల్లుచునుందు రెప్పుడు ధరిత్రి
న్గొల్లిసద్భక్తి ని, న్నారాధించిన యట్టిపుణ్యమున
మర్త్యశ్రేణి సీతాపతీ. 92

మ. తలిదండ్రు ల్సైనరైన చుట్టములు దాత ల్మిత్రవ
ర్గంబువే, ల్పులు నీకన్నను వేఱలేరనుచు నాలో
నెంచి నీబంటనై, కొలువగ వంచనసేయఁజొచ్చి
తివి లోకుల్తెత్తురా మ్రొక్కఁజే, తులుగోయగ
వలదైనఁ గీర్తియపకీర్తుల్నీవె సీతాపతీ. 93

మ. అనయంబు న్భవదీయపాదకమలధ్యానామృతం
బానుచుం,దనివిం జెందనిడెందమున్గలిగిసమ్యగ్భక్తి
సేవించుభ, క్తనికాయంబులరీతినిన్ననుటకాత్మజ్ఞాన
సన్మార్గసా,ధనమెట్లబ్బు భవత్కృపామహిమచే
తంగాక సీతాపతీ. 94

శా. దేవా ! లోకశరణ్యమూర్తి! వెసనాదీనత్వము
న్బాపఁగా,లేవా వంచనచేసి నన్నిటుల జాలింబె
ట్టుటేకాని ని, న్నేవేళ న్మదినమ్మియుండిన ఫలం
బింతయ్యెకానిమ్ము రా, జీవాప్తాన్వయవార్ధిశీతక
ర నీచిత్తంబు సీతాపతీ. 95

మ. కరిరాజామకరేంద్రుచేతఁబడి దుఃఖస్వాంతుఁడై
పల్మరు, న్మొఱవెట్ట న్వినివచ్చి బ్రోచుట నిజంబో

కల్లయో శాస్త్రముల్, ధరపైఁబల్కుటఁజేసి నమ్మి
తి యథార్థంబై నరక్షించు దబ్బరయైన న్వీడనా
డు మేమి కలయింపంబోకు సీతాపతీ. 96

మ. తొలిపల్కుల్గొనిపోయి సోమకుఁడు సంతోషం
బునన్ వార్ధిలో, పలదూరంగని వానిపెంపడఁ
చి యాప్రాబల్కులవ్వేళన, ర్మిలిచే నల్వకొసంగి
లోకములు కీర్తింపంగఁజెన్నొందునీ, చెలువంబై
తగుమత్స్యరూపమునకున్ జేమోడ్తు సీతాపతీ.

శా. దట్టంబౌతమిపాలవెల్లిఁ దరువన్ దైత్యుల్ సుర
ల్ కవ్వఁపున్, గట్టున్ గ్రుంగ నెలుంగులెత్తి
వరదా! కాపాడుమంచున్ మొఱల్, వెట్టన్
గట్టుబిరాననెత్తితివి తాఁబేల్వేసమున్బూనినీ, మె
ట్టుందమ్ములఁ గొల్చువారికరుదే మేలౌట సీతా
పతీ. 98

మ. కలనన్ దన్నెదిరించ లేరనుచుఁ దాగర్వించి ము
ల్లోకముల్, గలయంద్రిమ్మరుచుండి నేల యవలీ
లంజుట్టి గొంపోవ బి, ట్టలుకన్ బట్టి హిరణ్యా
నేత్రుని వరాహాకారమైత్రుంచి భూ, వలయంబె
ప్పటియట్లనుంచితివి భాస్వత్కీర్తి సీతాపతీ. 99

మ. హరినీ స్తంభములోనఁ జూపుమని ప్రహ్లాదుంగ
రంబొపదన్, బరపన్ ఘోరనృసింహామూర్తివ
యి స్తంభంబందుజన్మించి నిర్జరులగ్గింపఁగనాహి

రణ్యకశిపుఁ సంహారముఁ జేయవే?, ధరనీభక్తు
లసాధ్యు లేరికయినఁ దండింప సీతాపతీ. 100

మ. తలపోయఁ జగదేకదాతవు మహాత్మా! మబ్బు
వార్వింపురా, కలుములొ గెంటకయుండఁ జేయు
టకు లోకఖ్యాతియేనట్లుగా, బలిచేదానము
నేలమూడడుగులుఁ బ్రార్థించిగైకొన్ననీ, చెలు
వంబై తగు వామనాకృతికి నే జేమోడ్తు సీతా.

మ. అవనీనాథులఁ బల్మరు న్వైదకి రోషాయత్తవి
స్ఫూర్తినా,హావలీలం దెగఁగూల్చవే నిజకుఠారా
మోఘధారాహతిఁ, భవదీయాద్భుతకీర్తిచంద్రి
కలు దిగ్భాగంబులం బర్వభా, ర్గవరామాకృతిఁ
దాల్చి మోదమునభక్తత్రాణ సీతాపతీ. 102

మ. జలజాతాప్తకులంబునందుదయమై సత్యస్వరూ
పంబుచె,న్నలరఁ లోకము లెల్లఁ బ్రోచుచు నిశా
తామోఘకాండంబులఁ, గలనఁ రావణకుంభ
కర్ణులను లోకఖ్యాతిగాఁద్రుంచిని, ర్మలసత్కీర్తిఁ
బ్రసిద్ధికెక్కితివి శ్రీరామాఖ్య సీతాపతీ. 103

మ. యదువంశంబునఁ గోర్కిదీర సుదయంబై రా
మకృష్ణాఖ్యలఁ, ముదమొప్పఁ శిశుపాలకంస
మురచాణూరాదివిద్వేషులఁ, గదనక్షోణిని
ద్రుంచి లోకములకుఁ గౌతూహలంబిచ్చి నెమ్మ
దిఁ జెన్నొందవెభూరికల్మషవిరామా! రామ!సీ...

మ. అతిచోద్యంబుగ నప్పురాసురులభార్యల్ వేడ్కఁ
గావించున, ద్వ్రతముల్ మోసముగాఁగఁజేసి
యు సముద్యత్కీర్తిచే నిర్జర, ప్రతతు ల్సన్నుతి
సేయఁగానెగడునీబౌద్ధావతారంబుసం, తతముఁ
బ్రోచునుగాక నాదురితచింతల్బాపి సీతాపతీ.

మ. దురితస్వాంతు లసత్యవాదులగుమర్త్యుల్ ధా
త్రి జన్మించి సం, కరవర్గంబయిపోవ నాఖలుల గి
న్కఁద్రుంచి ధర్మంబు సు, స్థిరతన్నిల్పవె కల్కి
మూర్తివయి రాజీవాసనస్తుత్య భాస్కరవంశాం
బుధిపూర్ణశీతకర భక్తత్రాణ సీతాపతీ. 106

శా. స్వర్ణష్ఠాధరధీర నీగుణకథాజాలంబు సద్భక్తిచే
వర్ణింపన్ మదిగోర యీశతకమే వాక్రుచ్చితిన్
దీనిసం, పూర్ణానుగ్రహదృష్టిఁ గైకొని ధరన్
బోషించి సాయుజ్యసౌ, ఖ్యార్ణోరాశిని దేల్చు
మీఁద రఘువర్యారామ సీతాపతీ. 107

మ. పుడమిన్ సాహెబు గాణవంశకలశాంభోరాశి
సంపూర్ణచం, ద్రుఁడు వీరన్నకు రాజమాంబకు
సుపుత్రుండైనరామన్న సొం, పడరంగా శతకం
బొనర్చియు సముద్యద్భక్తి సర్పించెఁ బ్రే, ముడి
చేఁ గైకొని ప్రోవు డెప్పుడును లేముల్బాపి
సీతాపతీ. 108

సీతాపతిశతకము సంపూర్ణము.

పీఠిక.

ఈశతకమురచించినకవి రేమెల రామదాసుఁడు. ఇతఁడార్వేలనియోగిబ్రాహ్మణుఁడు. అప్పయసూరి వేంకమాంబలకుమారుఁడు. ప్రతివాదిభయంకరము సింగరాచార్యులవారి శిష్యుఁడు. రావుగంగాధరరామారావుగారి పరిపాలనమునందున్న దుగ్గుదుర్తి గ్రామనివాసి. ఈయంశములు శతకాదియందలి పద్యములవలనఁ దెలియవచ్చుచున్నది. గంగాధరరామారాయప్రభువర్యులు క్రీ. శ 1870 ప్రాంతములందుండియుంటచే నీకవియు నప్పటివాఁడనియుఁ బిఠాపురసమీపనివాసియనియుశతకకవులచరిత్రకారులు వ్రాసియున్నారు. పీఠికాపురసంస్థానప్రభువులగు నే గంగాధరరామారావుగారికాలమున నీకవి యుండెనో శతకమున విస్పష్టముగఁ దెలుపఁబడక పోవుటచేఁ గవిజీవితకాలం బెంతవఱకు నిశ్చితముగ నిర్ధారణముచేయ నయితికాదు.

ఈశతకమునందు భక్తమందారమనఁదగు శ్రీరామమూర్తి యభివర్ణితుఁడయ్యెను. ఇందలిపద్యములు ధారాళశైలితో సులభగ్రాహ్యములై పఠనీయములై యున్నవి. స్వతంత్రభావములు మనోహరముగా నుంటచే నీశతకమును భక్తిరసశతకసంపుటమునందుఁ జేర్పఁబూనితిమి.

ఇందలినీతిపద్యములందుఁ గృతివిక్రయము, కన్యావిక్రయము, అన్యాయవర్తనము, ఈషణత్రయము, యాచ్ఞాదైన్యము, దరిద్రావస్థ లోనగునంశములను గూర్చినపద్యములవలన గ్రంథకర్త సంసారకష్టములకు లోనై నానావస్థలకుఁ బాలై భవతారకుఁడగు శ్రీరాముని తారకనామస్మరణమున కీశతకము రచించెనని తోఁచును. భక్తిరసపద్యములలో శ్రీరామునిదయాశాలిత్వము దివ్యమంగళసుస్వరూపము భక్తత్రాణపరాయణత్వము కొనియాడఁబడెను. దశావతారవర్ణనమునుగూర్చియుఁ గొన్నిపద్యములు రచింపఁబడెను.

దాశరథిశతకమునందును రామతారకశతకమునందు శ్రీరామకర్ణామృతమునందువలె నీశతకమునందును శ్రీరామలీలలు మనోహరముగ వర్ణితములైయుంటచే నీశతకము రామభక్తుల కవశ్యపఠనీయము.

ఇట్లు భాషాసేవకులు
శేషాద్రిరమణకవులు,
శతావధానులు.

నందిగామ.
20-10-25.

శ్రీ ర స్తు.

రేమెల రామదాసకవికృత

మహిజామనోహర శతకము.

ఉ. శ్రీరమణీమనోహర యశేషఋషీశ్వర దేవతా
శ్రితా, పూరిత పాదపద్మములకు న్బ్రణమిల్లి
రచింతు నేఁడు సం, సారగభీరఘోరతరసాగర
మేను తరించఁగోరి నీ, తారకనామ కావ్యము
యథావిధిగా మహిజామనోహరా. 1

ఉ. రేమెలవంశసంభవుఁడ రేణిగ నార్వెలగోత్ర
జుండ నో, రామ సురారిభంజన సురార్చితవిగ్ర
హారామదాసుఁడన్, కామ మెలర్ప నొక్క
శతకంబును గానుకగా నొనర్చి మీ, వామప
దాబ్జముల్ గొలుతు వ్యాసనుతా మహిజామనో
హరా... 2

ఉ. అప్పయసూరి సౌమ్యగుణి నంచితశీలిని వెంక
మాంబనున్, ఒప్పుగఁ బెండ్లియాడి ధర నుత్తమ
చర్యలఁగీర్తిఁబొంచె యా, కప్పురగంధికిన్ చతు
రగర్భజ రామయనామధేయుఁడన్, దప్పకఁ
జేతు మీభజన దాసుఁడనై మహిజామనో...

ఉ. ధైర్యమును న్మహత్త్వమును ధార్మికముద్దనధాన్య
సంపదా, దార్యమహాతపస్విభయదాకృతి పండిత
కోటికి నృదా, వార్యము సూరినట్టిప్రతివాది భ
యంకరయార్యసింగరా, చార్యులశిష్యుఁడ న్విమ
మలచక్రధరా మ... 4

ఉ. బాధలుమాన్పి ధీరప్రతిపక్షిభయంకరులైన రావు
గం, గాధరరామరావు కరుణారసభావముఁబూ
ని బ్రోవఁగా, మాధవ దుర్గుదు త్రిపురమందు
నివాసముఁ జేఁయుచుందు మో, రాధమనోహ
రా కలుషరాగహరా మ... 5

ఉ. శ్రీరమణీయ మీచరణసేవయు మా కనయం
బొసంగుమీ, తారకనామమంత్రమును దాండ
వమాడఁగ నాదుజిహ్వపై, ధారణఁజేసి నాయ
ఘము తర్లఁగఁజేయుము శేషశాయి మీ, బారి
కిఁ జేరినాఁడసుమి పాపహరా మ... 6

ఉ. పావనరామమంత్రమును పాటిగఁబొందుట యె
న్నఁ డబ్బునో, భావమునందు మీచరణపద్మము
లెప్పుడు నిల్పుటెన్నఁడో, భూవర మీదయార
సము పూర్ణముగా మరివచ్చుటెప్పుడో, పావ
నుఁజేయ శక్తుఁడవు పాపహరా మ. 7

చ. పదములు నమ్మినాఁడ నతిపామరుఁడంచుఁ దలంప

కయ్యమిా, సదమలపాదపద్మములు సారెకుఁ
గొల్చినవారిదోషముల్, పదపదమంచుఁ ద్రోతు
వట పాయక నామొఱయాలకించి నీ, వదనముఁ
జూపవేమిటికి వాలిహరా మ... 8

ఉ. రమ్మికఁ జాలమేల నను రాపులుఁ బెట్టకు దాస
కాము ని, న్నమ్మితి రామ నీదుదయ నాపయి నిం
చుకరాదదేమి మిా, కమ్మితి దేహమింకనిజ మా
రడిఁ బెట్టకు సూరికాము ని, న్నమ్మికచేతఁ గొల్చె
దను నామదిలో మ... 9

ఉ. ఓరఘురామయంచు బలుకోరికఁ బిల్వఁగ నేల
రావు రా, నేరము చాలఁగల్గినను నీరజనాభ
సహింపఁగాఁదగుఁ, గూరిమిచేత నీవు నను
ఘోరభవాంబుధిలోన వేసటల్, దూరముఁజేసి
యేలుమిఁక దోషహరా మ... 10

ఉ. కాముకుఁడంచు నీవుననుఁ గాలభటాళికిఁ జేర్ప
కయ్య యో, తామరసాక్ష దీను నిటుఁ దాపము
నొందఁగనేఁచ నాయమా, కోమలదేహ నామ
నవిఁ గూరిమితో వినరాద నాపయిఁ, దామస
మేలనీకు నిటు దాసునిఁగా మ... 11

చ. ఘనుఁడవటంచు నమ్మితి నఘాళిలఁదోలుము రా
మదాసుని, న్ననతగఁ బ్రోవరావ ననుఁగంజదళా

క్షు నిరాకరించుట, న్మనమున యెన్నఁ డెంచకు
రమాపతి యెట్లుఁదలంచినావో యీ, తనువును
నమ్మలేదుర సదామదిలో మ... 12

ఉ. వాసిఁదొలంగి నీభటులు వ్యాధినిబొందినఁ గీర్తి
యేరిదో, రోసములేక దాసునెడ రూఢిగఁ బ్రో
చెడివాఁడ వంచు నే, దోసిలియొగ్గి సంస్తుతులు
దోషహరా నినుఁ జేయుచుందు నీ,దాసులలోన
నేనొకఁడ దాసుఁడనై మ... 13

చ. కరివరునేలినావు మునుఁ గాంక్షయొకింతయులేక
కాకమున్, శరణనివేఁడఁగానె దయశాలివి
యై కరుణించినావు నా, మొరవిని కావవేమి
నిను మోదముతో స్తుతిసేయుచుందునో, తరణి
కులేశ యీభవము ధన్యతకై మ... 14

ఉ. చూడఁగ నీపదద్వయముసొంపు నుతింపఁగ నెం
తవాఁడనే, వీఁడను నీదుభక్తియును నేమలుపా
టుననైన నామదిన్, వేఁడెద రామరామయని వే
డుకతోడ భజింపుచుందు నీ,వాఁడను నన్నుఁ
బ్రోవు మిఁక వాలిహరా మ... 15

ఉ. వాదముజేసి దాసపరివారజనంబులలోన నుండె
ద, న్నాదనినీవు యేవిధము మాయలుజేసిన నీదు
భక్తిచే, నాదరిజేరకుండఁగను నొరనిదాసులు

మెచ్చ రో లెద, న్వాదమె మీకునాకు మరివా
లిహారా మ... 16

చ. మరణమునొందు వేళ నినుమాటికి పన్నగశాయి
యంచునే, దిరముగఁబల్కఁజాల నను దీనదయా
పర యేమిజేతువో, యిరవుగనిప్పుడేమఁదిని యీ
శ్వరపూజిత నీదునామము, ల్తరచి తరింపఁగో
రెద సదామదిలో మ... 17

ఉ. జాలముసేయఁగాఁదగదు చాలురనాపయి పంత
మేలరా, జాలియొకప్పుడైన ననుఁ జాలఁగ నమ్మిన
వాఁడటంచు నా,పాలిఁటఁ బుట్టదాయె భవబంధ
ము లేగతిఁ బాపువాఁడవో, దూలితబాధ బెట్ట
కిక దోషహరా మ... 18

ఉ. దాసులు వెంట వత్తురని దానవమారణ వైన
తేయునిన్, వాసిగఁజూచి నీవతని వాహనమా
టకుఁ గారణంబగున్, భాసురహస్తిగుణ్యములు
పల్లకియుండఁగ వైనతేయునిన్, వాసిగ నెక్కు
టేమిటికి వాలిహరా మ... 19

ఉ. నారదగానలోలతను నామొఱవీనుల నాటదా
యెనో, తారకరామనామములు దాసులుబాడు
చుచుట్టుకుండిరో,పారము లేనిపాతకుని భారము
గావినియూరకుంటివో, నేరము లేదు యుండినను
నేలగదే మ... 20

ఉ. విన్నప మాలకించు పరవీరభయంకర నీదునామ
ముల్, సన్నుతిఁజేయుదాసులకు సాదరమోక్ష
మొసంగినావు నీ,కన్న మహాత్ముఁడుం గలఁడె
కానకపోయితి నిన్నినాళ్లు నా,కన్న దురాత్ముఁ
డుం గలఁడె కంసహరా మ... 21

ఉ. చిత్తమునందు నీపయిని చింతయొకప్పుడు మాన
లేదు నీ,చిత్తమునందు నన్మరచి చిక్కులు బెట్టఁ
గనేల రామ మీ,చిత్తము నింత బింకముగఁ
జేసితె దాసుఁడు యెట్లునోర్చు మీ,చిత్తము కె
ట్లుదోఁచినదో చిక్కదురా మ... 22

ఉ. ఎంతని వేడుకొందు నిను యేమనిదూరుదు యేమి
జేతురా, పంతము కెంతవాఁడ బలుపంతము జేయ
కు మోర్వఁజాల నీ, వింత శిలాత్మకుండవనియెన్న
జెలుంగక పోయినాను నే, నింతటిలోనె తేలి
తని యెంచకుమీ మ... 23

చ. కరివరునిన్ విభీషణుని గాకమునున్ గుహు
నిన్ గుచేలునిన్, మరియును గుబ్జనున్ రవికు
మారుని నాదిగఁగాచినావు గా, నరమరలేక నీ
వునటు నన్నొకనిన్ దయఁజూడకుందువా, పరమ
మునీంద్ర యోగిజనపాపహరా మ... 24

ఉ. ఏమిరరామ నన్నిటుల నేచుట ధర్మముగాదు

యేలరా, పామరుగాచుటే బిరుదు పావనరామ
తలంచిచూచినన్, బామరుగానివాని భువిఁ బా
లనఁజేయుటగాదు కేశవా, నీమది నెంచిచూడు
మింక నిక్కమురా మ... 25

ఉ. ఒక్కొకవేళ నిన్మదిని నోరఘువీర వలంపకుండు
వే,రొక్కొకవేళ మీసొగసురూపము జూపుమ
టంచు వేఁడుదున్, మక్కువచేత వీనిని సమత్వ
ముజేయుము నీమనంబులో, తక్కినకోరికేల
పటుదైత్యహరా మ... 26

ఉ. నీదయరాదు నాపయిని నేఁడెవరిన్ కరుణించుమం
దునో, యాదవవంశపావనుఁడ యాదరమిం
చుక పుట్టదాయె నీ, పాద సరోరుహంబులను
భావములోపల వేఁడువారికిన్, నీదగు సన్నిధి
చ్చితివి నే నెరుసా మ... 27

చ. సనకసనందనాది మునిసంఘమె చాలునటంచు
నామొఱ, ల్దినమును వీనులన్వినియు దీక్షవహిం
చియుఁ బ్రోవకుంటివో, ననునటుగాక చాలగ
ను నాపద బెట్టదలంచినాడవో, మనమున కుందు
బుట్టె నిక మాన్పగదే మ... 28

చ. పరులను వేఁడనంటి నినుఁ బ్రార్థనఁజేయుచునుంటి
నిత్యమున్,దరగని పాదసేవయును దాసునకిమ్మను

మంటి శ్రీహరీ, పరమపదం బొసంగుటకుఁ బాత్రుఁ
డనై తినో లేదో దెల్పవే, పరమదయాంతరంగ
బవాఘపాపహరా మ... 29

చ. పటుతరమైన షూయలకు పన్నగభూషనుతప్ర
తాపనే, నెటువలె నోర్చువాఁడ జగదీశ్వర నన్ను
ను గావకున్న యా, చటులతరమ్ము నన్నుడుకు
చిమ్ముచునుండెడి పాపవారిధిఁ, యెటుదరిజేరు
వాఁడ నిఁక నేలగదే మ... 30

ఉ. ప్రోచిననీవు నన్ను విడఁజూచిన నీకృపఁగోరి
యుండితిఁ, భూచరఖేచరాళికిని బోషకకర్తవు
నీవెరామ చైఁ, జూచి కృపాకరుండవని సంతస
మంద భయంబుగోరితే, యోచనబుట్ట దిచ్చుట
కు యోగినుతా మ... 31

చ. శరణని మిమ్ము వేఁడఁగను శత్రునితమ్ముఁడటంచు
నీమదిఁ,నిరసన బుట్టకుండఁగను నెమ్మదిగా దయ
నేలినావు నే, నిరతము నిన్నుఁగోరి కరుణించుమ
టంచు భజించివేఁడఁగా, కరఁగదు నీమనం బెటు
లు కంసహరా మ... 32

ఉ. భావజ శత్రుమిత్ర భవబంధవిమోచన శస్త్రదీ
పికా, పావన నీలగాత్ర నవపద్మదళాయతనేత్ర
శ్రీకరా, బావనమాలసూత్ర ఘనపంకజధామ

రమాకళత్ర నా, భావమునందు కల్మషము బాపఁ
గదే మ... 33

ఉ. రంగదరాతి భీషమణిరాజవిరాజితభూష గోపి
కా, సంగసమగ్రవేష ననయంబున దాసజనాళి
పోష ని, ర్భంగతరంగ సంఘములపాప పయో
నిధి శోషకామ దు, స్సంగతిఁ బొందకుండఁగను
జేయగదే మ... 34

ఉ. దానవసంహరాయ రణదర్పిత శూరహరాయ
సేవకా, ధీనదయారసాయ జగదేకవిరాట్స్వరు
పాయ శ్రీరమా, మానసపద్మభృంగ యతిభాసిత
మంగళవిగ్రహాయ నా,మో నమయంచు మ్రొ
క్కెడుదుఁ బ్రోవగదే మ... 35

ఉ. దీనజనాళిఁ బ్రోచుటకు దిక్కెవరింకను సామి
యీవిధిన్, దీనతఁ బెట్టనేల భవదీయకటాక్షము
రాద నాపయిన్, కానిర నిన్ను నమ్మగను కష్ట
ము బెట్టఁదలంచినావుగా, కానకచేసితి న్నఘ
ము గావగదే మ... 36

ఉ. ఎన్నగరాని యాయమునిహింసకు లోఁబడకుం
డ మున్నె వో, పన్నగశాయి కాయమున బల్మి
యు దప్పక మున్నెవో మహో, పన్నశరణ్య కాల
భటబాధలు జెందకమున్నె రామ మీ,సన్నుత

పాదపద్మములచాటున నుంచుము ప్రేమతోడ
నా, విన్నప మాలకించు యతివేగముగా మ...

ఉ. రామ యనేకరాక్షసవిరామ సదాసుగుణాలలా
మ నీ,నామసుధారసంబు మరి నాకును దృప్తిని
బొందనియ్యవే, సామజరాజరక్షకుఁడ సంతత
ము న్భజియించి నమ్మితిఁ, కామవికారము ల్గణిఁ
చి కావగదే మ... 38

ఉ. చేసితి దుష్టకృత్యములు జీర్ణవయస్కుల జూచి
నవ్వితిఁ, రోసితి సజ్జనుల్పయిని రోసము జేసితి
రామరామ నేఁ,జేసిన నేరము ల్దలఁచి చిక్కులు
బెట్టకు దాసకామ నీ, దాసులలోన నేనొకఁడ
దాసునిగా మ... 39

ఉ. పాపములన్ని నీవు యెడఁబాపెడి సామివటంచు
నమ్మితిఁ, యాపదఁబాపవే పరమయార్తశరణ్య
కృపాకరుండవై, జూపుము నీదురూపమిటు సూ
రిజనస్తుత నీవెదిక్కు ను,ద్దీపిత శత్రుమూర్ధ్నచర
దివ్యశరా మ... 40

చ. మనవి పరాకుగా వినకు భాసుర తేజ మదీయదో
షము, ల్దునిమి నిరంతరంబు కృపతోఁ బరిపాలనఁ
జేయుమయ్య మీ, తనయుని మీఁదయింత ద
యదప్పిన వేరెని కేమనందు నీ,మనమున కిట్లుదోఁ
చినద మంచిదకే మ... 41

ఉ. నీసరి దైవముల్గలరె నిశ్చయమౌ్ధర మానవా
ళిలో, నాసరి పాతకుల్గలరె నమ్మినదైవము నీవె
పాపము, లీ్వసముజెందకుండ నను వేంకటనా
యక జేయుమయ్య యా,బాసును జేయకయ్య
భవబంధహరా మ... 42

చ. అతికఠినుండవీవు బహునాపద బొందినవాఁడ
నేను నీ,మతముకు జాలిబుట్టదెటు మంచిది బం
గరురంగశాయి నా,పతితము మాన్ప వేరొకరు
భారకులెవ్వరు నీవుదప్ప న,న్నితరులు లేరు గా
చుటకు నేలగదే మ... 43

చ. దినముదినంబునందు యతిదీనుఁడనై బ్రతిమాలు
చుండఁగాఁ, గనికరమెంతలేదొ కడకంటినినైన
నుఁజూడవైతి వే, మనఁగలదీర్ఘకోప మిఁకమాని
ననుఁ గృపఁజూడుమయ్య మీ,తనయుఁడఁగాన
నేను ఘనదైత్యహరా మ ... 44

చ. సలలితనీదునామ జపసంగతెలుంగ గిరీశగాను స
ద్విలసిత పాదపద్మభవదించుకరేణు మహత్వ్రి
భావముఁ, దెలియ నహల్యగాను జగతీవర నీ
మృదుసత్యభాషలఁ, దలఁపఁగ రావణాను
జుని తమ్మునిగాను భవద్విలాసముల్, దెలిపిస్తుతిం
ప నాతరమె దేవనుతా మ... 45

ఉ. నీదగురాకఁగోరి ధరణీతలమందున స్వాతివాన కుఁ, బ్రోదముతోడ శుక్తివలె భూమిజనాయక నున్నవాఁడ నా, మీఁదను నీకు నింతచలమేం దుకు నిన్నునమ్మియుంటి రా, రా దరిఁజేర్చి యేలఁగదరా కృపచేమ... 46

ఉ. ఫుల్లసరోజనేత్ర ఘనపుణ్యచరిత్ర విభూతిరాజితా, వల్లవరాజపుత్ర శశివంశజునర్జునమిత్ర గోపికా, యుల్లసరోజమిత్ర ఘనయోగిజనస్తుతిపాత్రరామ నా, యుల్లములోపల న్నిలుము యోగినుతామ... 47

చ. దురితభరంబుదోలి మరితుచ్ఛమతంబు వధింపఁజాలి ని, బ్బరపు సుబుద్ధినేలి పటుభానుజదూతలఁబారదోలి శ్రీ, ధర తవపాదపద్మ సుధధారలు గ్రోలి భజించువాఁడె రా, తరగనిపుణ్యశాలి ఘనదైత్యహరా మ... 48

ఉ. భావజకోటిరూప భవబంధవిదారణరూప పాండు రా, జీవయశఃకలాప పరచిత్తభయంకరచాప యో మహా, దేవనుతప్రతాప జగదేకవిరాజితభూప రాగదే, కావగదే ననుం గృపను కంసహరా మ... 49

చ. వలదు చలంబు నాయెడను వారిజనేత్ర దయాస

ముద్ర న, న్నలసటఁబెట్టి నీకు మరినాయముగా
దని యెంతవేఁడినన్, పలుకవు యింకనే నెవరిపా
లికిఁ జేరుదునయ్య యయ్య నీ,తలఁపునఁ జాలిఁ
బుట్టదెటు దైత్యహరా మ... 50

ఉ. నీపదభక్తిసల్పుచు ననేకములైన దురంతకార్య
ముల్, పాపమనంబుచేత పరభామలకౌఁగిటఁ
జిక్కిచేసితిన్, పాపుఁడటంచునన్ను యెడఁబాయ
కు సామి తరింపఁజేయవే, తాపము నొందఁజాల
పటుదైత్యహరా మ... 51

ఉ. నీదరిఁ జేరినాఁడ బహునేరములెన్నక నాదరంబు
చే, నాదుభయంబుదీర్చి శరణాగతచిహ్నను
బొందవయ్య రా, మా దయయేలరాదు పర
మాప్తుఁడవంచును కోరియుండితే, ఖేదముబెట్టు
చుండితివి క్రూరహరా మ... 52

ఉ. కోరినకోర్కెలిచ్చెదని కుంభినిలోపల యార్యు
లందఱున్, భూరిగఁజెప్పుచుండఁగను బొందుగ
వింటి నిజంబునైతె సం,సారభయంబువాపి ధరఁ
జారుతరంబగు మోక్షమార్గమున్, నేరములెన్నొ
యున్న నీకనియ్యగదే మ... 53

ఉ. ఎన్నటికైన నిన్ను మదియందున సంతసపాటు
తోడ నా, కన్నులనిండఁ జూచుటకుఁ గల్గునొ

గల్గదొ దెల్పవయ్య యా, పన్నతఁ జెందునయ్య
భవబంధముచేతను బ్రోవవయ్య రా, వన్న పరా
కదేల వినుమా మొఱలన్ మ... 54

చ. దురితపయోధిలో మునిఁగి దొరకమున్నె జరాది
రోగముల్, బిరబిరవచ్చి యీతనువు బింకము
నొంచకమున్నె కుత్తుకన్, గురగురలాడుచున్
కఫముఁ గూడకమున్నె భజించ దోషముల్, శర
మునఁ గూల్పవయ్య పటుచక్రధరా మ... 55

ఉ. ధీరత నిన్ను వేఁడుటకు దివ్యచరిత్ర ధ్రువుండఁగా
ను దై, త్యారిజనార్దనా పరమదైవమయంచు
నుతింపసాగ న,క్రూరునిఁగాను పామరుఁడ కృష్ణ
భవద్విను తేనుఁ జేయఁగా, నేరనుఁ జాలమేల కరు
ణించఁగదే మ... 56

ఉ. చేసినదుష్కృతిన్ దునిమిచింతను బాపిటుఁగౌర
వంబుచే, దాసజనాళిలోఁ గలపి ధన్యత నొందఁ
గఁ జేయుమయ్య మో, భాసురచక్రధారి పరభా
సురశౌర్యహతస్వరూప నా, దోసము కొట్టివే
యుటకుఁ దోఁచదుగా మ... 57

చ. పరమకృపానిధే విమలపంకజనేత్ర హరేయటం
చు ని,బ్బరమతులై నిను న్భజన పాయకఁ జేసిన
వారిపుణ్యముల్, తరమె వచింప శేషునకు ధాత

కునై ననునీదునామముల్, మఱవనివాఁడెపుణ్యుఁ
డగు మాన్యుఁడునౌ మ... 58

ఉ. కానుకలివ్వఁజాల కలికంధిగిరిశ ... లట్లనీ,మాని
తపాదపద్మములుభావమునందు భజింపఁజాల నా,
దీనతఁ బాపవేల జగతీధవ చాలఁగ నమ్మియుండి
తిఁక, దానవసంహారా దురితదైత్యహారా మ...

ఉ. దండధరుండుఁ బెట్టు పటుదండన కేను భయంబుఁ
జెంది నీ,యండను జేరియుంటి నభయంబు ఘనం
బుగ నివ్వవేమి కో, దండకళాప్రవీణ భవదండ
నుజేరిన దాసకోటికిఁక, దండిగ మోక్షమిచ్చితివి
దైత్యహారా మ... 60

చ. మునునిను వేఁడువారిని నమోఘముగాదయఁజూ
చినావు న,న్నును నటుఁజూడవేమి శరణో రఘు
రామ యటంచు వేఁడుచుఁక, దినములు దుర్భరం
బుగను దీనదయాపర త్రోయుచుందు నీ, వినవు
యదేమి నామనవి వేదనుతా మ... 61

ఉ. తల్లివి దండ్రివంచు మరిదాత గురుండవటంచు
యేను శ్రీ, సల్లలితంబులైన పదసారసముల్ మది
నమ్మియుండితే, నల్లనిమేనువాఁడ కరుణారసమెం
దుకు బుట్టునయ్య నీ,యుల్లమునిండ కల్మషమె
యోగినుతా మ... 62

చ. మిముని టు వేఁడుచుండఁగను మెల్లఁగఁ బ్రాణము
లెప్పుడో పోవునో, కమలదళాక్ష వానినిఁక కాలభ
టుల్ గొనిపోవకుండఁగా, శమనుని కాజ్ఞ సేయు
ము విశాలభలుల్ దరి కావలుంచవే, మమ
యిసునంటకుండ భవబంధహరా మ... 63

ఉ. రమ్ము విహంగవాహననిరంతరవైరము నీకునాకు
నీ,సమ్మును లేదు నుండినను జక్కనిరామ క్షమిం
చి నన్ను మీ,సమ్ముఖమందునున్న మునిసంఘము
లోపల నుంచివేయ దో,సమ్ములు ద్రుంపవే దురి
తసారహరా మ... 64

ఉ. బాములు నెత్తఁజాల ననుభావములోపల నుంచ
వేల నా,సామివి నీవు చక్కగను శాంతముచే
తను రావదేల ని,ష్కాముని జేయవేల భవసాగ
రవీచులనీఁదఁజాల నీ, ధామమునందు దాఁచఁ
గదె దైత్యహరా మ... 65

ఉ. కోపము నాపయిన్ మదినిగూరిమిఁ బుట్టదు గావ
రావు నా,పాపము యేమొగాని యొకమారిటుఁ
జూడకనుంటివేమి యో,తాపసబృంద యీరిత
సదాకతినంబు వహించియుండితే, నాపద లెట్లు
బాతు వినునందసుతా మ... 66

ఉ. ఎంతటివాఁడవయ్య విను మెన్నటికిన్ నినునమ్మ

రాదు నీ, చెంతనుఁ జేరియుండినను చిక్కులు
బెట్టఁదలంచితౌర నే, నింతకు నేమిజేసితిని నీవు
రెుఱుంగని ఘోరకృత్యముల్, పంతముమాను
నాపయిని పాపహరా మ... 67

చ. నిను మరినమ్మరాదనుచు నేరములెన్నుచు బల్కి-
నాఁడ నీ, మనమున ముద్దువాక్యముగ భావనఁ
జేయుము రోషగించకే, నను గృపఁజూడు దా
సుఁడ ననాదరణీయుఁడనైతి బ్రోవరా, తనువునిఁ
కే లనిత్యమిది దైత్యహరా మ... 68

ఉ. పొందని కాంక్షల న్విడిచి పూజలొనర్చిన వారి
దోషముల్, కొండలవంటివైన ధరఁగాలి హరిం
చక యున్నె నిత్య మా, ఖండలసంపదల్ భువిని
గల్గకయుండునె ముక్తికాంత కై, దండను నివ్వ
కున్నె తుది దైత్యహరా మ... 69

చ. దశరథరాజగర్భమున ధారుణియందునఁ బుట్టి
యేపునన్, మశకములట్లు దానవుల మారణఁజేసి
సురాలికిన్ సదా,గుశలము నొందఁజేసి జనకోటికి
సంతసమబ్బునట్లుగా, దశదిశలెల్ల నేలితివి దైత్య
హరా మ... 70

ఉ. ఏటికి రామయీవరుస హింసను బెట్టెదు వోర్వఁ
జాల నీ,పాటికినైన నన్ను దమపాలికిఁ బిల్వుము

రంగశాయి నా, కాటలఁ బ్రోచినట్లు ననుఁగావఁగ
రాద చలంబదేలరా, తాటకసంహరా దురితదై
త్యహరా మ... 71

ఉ. శ్రీయుతమోములో పరమసేవకసాధుజనాళితో
లస, చ్ఛాయలనీను హాసరసముదాయముతో
నతిశాంతమూర్తివై, రా యభయంబు నియ్యగ
దవే యపరాధినిఁ గావవే జగ, ద్గేయ గుణాల
వాల ఘనకీర్తిధరా మ... 72

చ. పరభయచక్రధారి భవబంధవిమోచనకారి యేల
రా, కరగదు నీమనంబు కనకాంబరధారి యిఁకే
మిజేతు యే, తెలుఁగున నాపదల్ గడతు దీనతఁ
బెట్టుట మంచియేకదా, వరమునియోగివంద్య
బహువ్యాధిహరా మ... 73

ఉ. స్నేహితుఁడైన యావరకుచేలునకున్ ధనసంప
దల్ బహూ, త్సాహముతో నొసంగి మరి దాసు
నిఁగాఁ గృపఁజూచినావు వై, దేహివిభుండ యా
కరణి దివ్యముగాఁ గరుణించకున్న యో, శ్రీహ
రి యెందుఁబోదు నిఁక చింతిలుచున్ మ... 74

చ. కరుణ యొకింతరాదొ నను గాచుటకున్ మరివే
ళగాదొ నా, మొఱవిన నీకు నాదరముఁబుట్టకయు
న్నదొ యిట్లుగాక నన్, గరుణను జూడకుండు

టకుఁ గారణమేమి దయాసముద్ర నీ, దరిసెన
మియ్యవిన్నఁగను దైత్యహరా మ... 75

ఉ. ఘోరములైనపాపములఁ గూల్పఁగఁజాలిన
మేటివయ్య సం, సారులకెల్ల నీవు సిరిసంపద లి
చ్చెడివాఁడవయ్య నిఁక, భూరిగ గొల్చుభక్తు
లకు మోక్షమునిచ్చెడివాఁడవయ్య న, న్నేలు
గఁ జేసి తేమనుదు వేధనుతా మ... 76

చ. పలుకవదేల యో పతితపావన రామ యటంచుఁ
బిల్వఁగా, నలిగినయట్లు నుంటివిఁక నాదరమెవ్వ
డుఁ బుట్టునయ్య నీ,తలఁపున శంకమాని భవదం
ఘ్రులుఁ జూపుము నమ్మియుంటి స,త్ఫలమునుఁ
బొందఁజేయఁగదె పాపహరా మ... 77

ఉ. ఇప్పుడు బ్రోవకున్న మరియెప్పుడు బ్రోతువు రం
గశాయి మా,యప్పవునీవు చాలఁగను యాదర
ముంచి ఘనంబులైన నా,తప్పులు గావు మీరయె
ననుఁ దైన్యముఁ బెట్టఁగరాదు దీనుఁడఁ, దప్ప
కఁజేతు మీభజన దాసుఁడనై మ... 78

ఉ. బంటను దాసపోషబిరుదాంకితరామ పురారిమి
త్ర నా, జంటనుబాయకుండఁగను చక్కఁగ రమ్మ
ని వేఁడుకొంటి నీ,వింటివా లేదొ నాదుమొఱ
వీనులసోక పరాకదేల నా,దంటకు రావదేల ఘన
దైత్యహరా మ... 79

ఉ. ఎంతని వేఁడుకొందు జగదీశ్వర నాపయిఁ బ్రేమనీ
కుఁ గా,సింతయునైన లేక మరిచిక్కులు బెట్టఁ
గరాదు నా మొఱా,లింతువటంచు నమ్మితి నిలింపు
లగుంపుల నేలు మేటి క,త్యంతము భారమా నను
దయామతిఁ బ్రోచుట గానరాదు ముక్, దంతి
నిఁ గావవే కృపను దైత్యహరా మ... 80

ఉ. పాపపుబుద్ధిచేత బహుపాపము లార్జనఁ జేయు
చుక్ దురా, లాపము లాడుచుండెనని రాఘువ
రామ తలంపకయ్య నీ,దాపునఁ జేరియుంటి నను
దాసునిగాఁ గృపఁజూచి నేరముల్, కోపము లే
క బాపఁగదె కూరిమితో మ... 81

చ. కరివరదా రమారమణ కారుణికోత్తమ భక్త
పాల నీ,మఱుఁగునఁ జొచ్చియుంటి నను బంటుగ
నేలుము శాశ్వతంబుగా, పరమపదంబునందు
యతిభాతిగ నన్నుపంగఁ గోరితిక్, సరగున నీవె
యావరము శాంతముచే మ... 82

ఉ. ఏమిర రామచంద్ర నను నేలినవాఁడవటంచు వేఁడి
తే, కామితదాసుకోరికెను గైకొనకుంటివి యిం
చుకైన నే,నేమియుఁ జేయువాఁడ నిను నిష్ఠుర
వాక్యము లాడఁజాల రా,మా మనసందు వాద
మిఁక మానవుగా మ... 83

ఉ. శ్రీవర మీపదాబ్జములు సేవయొనర్చుచు నమ్మి
యుంటి నా, భావములోన యోపరమపావననా
మ పురారిమిత్ర నన్గావఁగ రాకయుండి చిరకాల
ముఁ జిక్కులఁ బెట్టుచుండితే, నావశమానె
యోర్చుటకు నాయమశే మ... 84

చ. చిలుకను నొక్కవారసతి చేరికఁ బెంచియు దాని
మాటికిన్, బిలచిన రామరామయని భేదముసే
యక నీవు నంతనా, లలనకు మోక్షమిచ్చిన పురా
ణకథల్ నిజమైతె రామ నేఁ, దలఁచఁగ రావదే
మి ఘనదైత్యహరా మ... 85

ఉ. నాయముగాదు యింతకఠినమ్మువహించుట రం
గశాయి నేఁ, బాయని మోహజాలములు బంధ
ముచేతను జిక్కి బిల్చితే, నోయనిబల్కరాద
శరణొందిన దాసులఁగావ మేరగా, దాయదువం
శపావన రథాంగధరా మ... 86

ఉ. పాతకిఁ గాచుటే పతితపావనరామ ధరిత్రిలోన
ప్ర, ఖ్యాతినిఁబొందు సామికని గానకఁ జేసిన
దోషసంఘముల్, యాతనబెట్టకుండఁగ దయార
సమున్ మదినుంచి బాపవే, పూతకిసంహరా
దురితపుంజహరా మ... 87

ఉ. మానవకోటిలో దురితమానవుఁడంచుఁ దలంచి

నీమదిఁ, హీనతఁ జేయుచుండితివి యింతియొగా
ని దయాపరుండవై, బూనిన దోషముల్ దునిమి
మోదమునియ్యవు యింతపంతమా, దీనుఁడ నీద
యాంబుధిని దేల్చఁగదే మ... 88

ఉ. నాసరియైనపాతకుల నార్తుల నెందఱిఁ గాచితో
జగ, ద్వాసిని గాను మిమ్ములను దానవసూతి
తలంచినంతనే, భాసురరూపుతో వెడలి భక్తు
నిఁ గాచియు నేఁడునన్ను నా, యాసముఁ బెట్టు
టేల దురితాళిహరా మ... 89

ఉ. నేనొనరించుపాపము లనేకము గుంపులుగూడి
యుండె రా, మానుజ వానినెవ్వరును బాపెడి
వారెటు లేరుగాన రా, వే నఘసంఘముల్
దునుమ వేల్పవు నీవె పరాకదేల లే, వే నన్నుఁ
గావరమ్ము యతివేగముగా మ... 90

ఉ. మేలుగ దాసకోటికి నమేయఫలంబులు నివ్వఁ
జాలి నా, పాలికిరాక నీవు పరిపాలనసేయక రా
మనామ మే, మూలను దాచుకోఁగలవె ముక్తి
ప్రదాయక నాకుఁదెల్పవే, చాలగఁ జిక్కులన్ని
డకఁ జక్రధరా మ... 91

ఉ. ఏనిఁకయెంత వేడినను యేమనవైతివి రామచం
ద్ర యా, దీనతఁబాపి చక్కఁగను దిక్కయి

ప్రేమను గావకుండినఁ, దీనులఁగావ నీవె మరిది
క్కనుమాట లబద్ధమౌనుగా, గాన చలంబు
మాని ననుఁ గావఁగదే మ... 92

ఉ. రామ యనేకనామ బహురాక్షసగర్వవిరామ
యోపరం, ధామ గుణాభిరామ నృపతారకసో
మ వినీలనీరద, శ్యామ శమాభిరామ భవసాగర
మగ్నత నొందకుండఁగా, క్షేమముగాను నన్ను
దరిఁజేర్చఁగదే మ... 93

చ. జలచరరూపమై వడిగ సాగరముఁ జొరఁబారిను
గ్రతఁ, దలములుచేత యానిగమతస్కరవీరు
నిఁజీరివైచి రం,జిలుచును నాల్గువేదములుఁ జేకొ
నిచిక్కులువాపిధాతకుఁ, దెలిపియొసంగి తీవెక
ద దేవనుతా మ... 94

చ. ఘనమగు మంథరాచలముకవ్వముగా ఫణిరాజు
రజ్జుగా, నొనరిఁచి దేవదైత్యులు పయోనిధిఁ
బూని మథింపుచున్నచో, చని యడుగంట కూ
ర్మమయి శైలము దాల్చినవాఁడ వీవెకా, కనక
విశాలచేలధర కంసహారా మ... 95

చ. ధరఁ గని చాపఁజుట్టినవిధంబునఁ జుట్టియుఁ గొం
చుఁబోయి సా, గరమున డాగియున్న కనకాక్షు

నిద్రించి వరాహమూర్తివై, ధరణిని తొల్లిచం
దముగ దక్షిణకొమ్మునయెత్తి గ్రక్కునన్, విరివి
గఁ జేసితీవెగద వేధనుతా మ... 96

చ. కనుగొన దేవబృందముల కద్భుతమైన నృసింహ
మూర్తిచే, దనుజులప్రాణము లైదర స్తంభ
మునం దుదయించి వక్షమే, పున విదళించి హే
మకశిపు న్విదళించి వడిన్ సురారినం, దనుగృపఁ
జూచితివెగద దైత్యహరా మ... 97

చ. పదయుగళంబు భూగగనభాగమునందిడి శౌర్య
ధైర్యసం,పదుఁడగు నబ్బలీంద్రు నొకపాదముచే
తలఁ గ్రుంగఁ ద్రొక్కి పెం,పొదవఁ ద్రిలోకముల్
నముచిసూదనుకియ్య వటుండవైన యో, సదమ
లమూర్తివీవెగద చక్రధరా మ... 98

చ. ధరఁగల క్షత్రజాలములఁ దారుణ వీరపరాక్ర
మంబుచే, యిరువదియొక్కమారు పృథివీస్థలిఁ
గూల్చియు వారిరక్తముల్, త్వరితముగాను
పైతృలకు తర్పణమిడియు భూసురాళికిన్,
ధరను నొసంగితీవెగద దైత్యహరా మ... 99

ఉ. ఆలమునందు తాటకిని యంతము నొందఁగ నేసి
యాగమున్, పాలనఁ జేసి గౌతమునిపత్నికి శాప

ముమాన్ని రామునీ, తాలలన న్వరించి యతిద
ర్పితు రావణకుంభకర్ణము, ఖ్యాళి వధించితీవె
గద ఖ్యాతిగనో మ... 100

ఉ. నందునియింట కృష్ణహలినామముతోడుత వృద్ధి
బొందిగో, మందలఁ గాచుచుండి వృషభాసురుఁ
డాదిగ క్రూరదైత్యులకా, మందునిభాగ్యవీటికి
నమందముగా వసియింపఁజేసి గో,విందుఁడవైతి
వీవెగద వేధనుతా మ... 101

చ. ఇలఁగలమానవాళికి నచింత్యవిరాట్పురుషస్వ
రూపముకా, సులభముగాను నెల్లపుడుఁ జూపఁ
దలంచి దయాలవాల శ్రీ, లలితపు బుద్ధమూ
ర్తివయి లక్షణధామసుభద్రఁగూడిభూ,నిలయుఁ
డవైన సామి కరుణించఁగదే మ... 102

చ. కలియుగమందు సంకరనికాయజనంబును జూచి
సాహసం, కుల మెడలించ రౌద్రముగ ఘోటక
మెక్కి కరాసిఁబూని దు, ష్టులఁ బరిమార్చి వేగ
మున తొల్లియుగంబు లధర్మపద్ధతికా, నిలిపిన
కల్కి వీవెగద నేరుపుగా మ... 103

ఉ. ఏలినవాఁడ నీవయినియేను బొనర్చిన వృత్తజాల
ములఁ, మాలికగాను గైకొని యబద్ధములున్న
తేమింపవయ్య గో,పాలకృపాలవాల భవబంధవి
మోచన నిన్ను నెప్పుడుఁ, జాలభజింపుచుందు
పటుచక్రధరా మహీజామనోహరా. 104

మహీజామనోహరశతకము
సంపూర్ణము.

పీఠిక.

మానసబోధశతకము చిత్తబోధశతకములమూలమున ఆంధ్రలోకమునకుఁ జిరకాలపరిచితుఁడై యున్న తాడేపల్లి పానకాలుకవి యీపార్థసారథిశతకమును రచించెను. ఇతఁడింతియగాక రుక్మిణీపతిశతకము మంగళాద్రినృసింహశతకము లక్ష్మీశతకము లోనగు గ్రంథములు గావించియున్నాఁడు. పానకాలుకవి నియోగిబ్రాహ్మణుఁడు; శ్రీవత్సగోత్రుఁడు. కవినివాసము కొండవీటిసీమలోనిదియుఁ గృష్ణాతీరస్థమునగు తాడేపల్లి. ఇట కవివంశీయులు నేఁటికిని గలరు. కవిజీవితమునుగూర్చినయంశము లటవిశేషించి తెలియరావుగాని కవి యిప్పటికి నూఱుసంవత్సరముల క్రింద జీవించియుండెననియు నితఁడు వైద్యమున మిగులఁ బేరుగాంచినవాఁడనియుమాత్రము తెలిసినది. ఇతఁడు వైద్యనిపుణుఁడనుటకు నేత్రదర్పణమే తార్కాణము కాఁగలదు.

క. పదిరెండుపర్వతంబులు
విదితంబుగ నదులురెండు విభుఁడు నృసింహుం
డదనైనదుర్గ మొక్కటి
పదపడి ముదమలరు తాడెపల్లి ధరిత్రిన్.

నేత్రదర్పణమునఁ బానకాలుకవి సహజముగఁ దనజన్మభూమిని గొనియాడియున్నాఁడు. తాడేపల్లి కొండలసంఖ్యపది రెండు, రెండునదులు పురినొరసిపా రుచున్నవి. నృసింహుఁడు గ్రామదైవతము. కొండ పై నొకపూర్వదుర్గముగలదు. ఉన్నంతలోసరిపుచ్చు కొని మాతృభూమిగౌరవమును వేనోళ్లఁగొనియా డుపానకాలుకవి ధన్యుఁడు.ఇతనికవిత మృదుమధుర ముగానుండును. ముఖ్యముగా నితనిశతకములలో మానసబోధశతకమున కున్నంతప్రశస్తి మఱియొక దానికి లేదు.

ఈపార్థసారథిశతకము తిరువలిక్కేణిపార్థసారథి స్వామినిగూర్చి రచింపఁబడినది. ఇందలిపద్యములు విష్ణులీలలను గొండాడుచు శ్రావ్యముగఁ బఠనీయ ముగ మనోహరముగనున్నవి. కవి మంగళగిరిపాన కాలరాయనిభక్తుఁడు కావున పానకాలరాయఁడని పేరుదాల్చియుండును. ఇతనికవిత పానకమువలె మధురముగానుండుననుటలోసంశయమించుకేనియు లేదు. కవి తనప్రశస్తిని నేత్రదర్పణమున నిటులఁ జెప్పికొనియున్నాఁడు:—

గీ. అఖిలరాజాధిరాజసభాంతరాగ్ర
పూజితుఁడ సర్వవిద్యావిరాజితుఁడను.

ఈపద్యభాగమువలనఁ గవి రాజసత్కృతులనొం దినటులఁ దెలియుచున్నది. ఆరాజులపేరులఁ దెలిపి యుండునేని కవికాలము సులభముగా గురుతింప వీలుచిక్కెడిది. ఈకవిజీవితచరిత్రమునకు నితనిగ్రంథములకుఁ దాడెపల్లివాస్తవ్యులగు కవివంశీయులు కృషిచేసి భాషాభిమానమును బ్రచురింపవలసినయావశ్యకత విశేషించి కలదు.

అఱువదిరెండుసంవత్సరములక్రింద మదరాసులో ముద్రితమైన దోషవంతమగు నొకజీర్ణప్రతి నాధారపఱచికొని కవియభిప్రాయములనుగుర్తించి సవరించి యెటులో ప్రయాసమీఁద నీశతకమునకు శుద్ధప్రతివ్రాయఁగలిగితిమి. ఇతనికవితలో నందందు స్వల్పలోపములు గలవు. ఇట్టివి పానకములో నెఱుసులవంటివి. ఇతనిశతకములన్నియు ముద్రితములు కాకుంట పరితాపకరము.

ఇట్లు భాషాసేవకులు

నందిగామ.
1-2-25.

శేషాద్రిరమణకవులు,
శతావధానులు.

శ్రీ ర స్తు.

తాడేపల్లి పానకాలురాయకవికృత

పార్థసారథిశతకము.

ఉ. శ్రీరమణీమణీశ సువసీకృతమానిమనోబ్జకోశ
శృం, గారవపుఃప్రకాశ మదకౌరవసైన్యవనా
శ్రయాశచా, ణూరగళోగ్రపాశ వృజినోరగసం
ఘపతంగమేశ ఘో,రారిచమూవినాశ సదయా
మృతనీరధి పార్థసారథీ. 1

చ. సమరముఖారిభీమ నుతసాధుజనావనకామమాని
హృ,త్కమలసహస్రధామ వ్రజకంజముఖీకు
ముదాళిసోమ స,ద్విమలగుణాభిరామ పరవీరభ
యంకరనామ దేవతా, విమతవిరామ పద్మభవ
వేద్యదయాంబుధి పా... 2

చ. గరుడతురంగ దివ్యమణికాంచనభూషణభూషి
తాంగ సం,గరరిపురాడ్విభంగ సనకస్తుతదివ్యక
థాప్రసంగ సా,గరతనయాభిషంగ మురగర్వస
మీరభుజంగ దుర్భవో,త్కరతమసఃపతంగ మృ
దుతల్పపయోనిధి పా... 3

చ. పరమకృపాలవాల భవబంధవిమోచనశీల లోక
సం, భరణయశోవిశాల నిజభక్తజనావనఖేల
శాత్రవో, త్కరవిపినాగ్నికీల కనకస్ఫుటదివ్యదు
కూల ధర్మరా,డ్వరసురసాలసద్గుణకదంబపయో
నిధి పా... 4

చ. తరణిశశాంకనేత్ర మదదానవమండలజైత్ర దు
గ్ధసా,గరదుహితాకళత్ర శుభకారణవిశ్వమహా
విచిత్ర సుం,దరఘననీలగాత్ర సురతారకదివ్య
చరిత్ర నీలకం, ధరనుతిపాత్ర పత్త్రికులనాథర
థీహరి పా... 5

చ. సరసవచోవిలాస విలసత్స్ఫుటకాంచనవాస
భావసం,భరితఘృణావికాస పరిపాలితపాదసరో
జదాస సుం, దరదరహాసుహాస నిరతస్ఫురితా
మితకీర్తిభాస సం, గరరిపురాణ్ణిరాస మురకంఠ
విలుంఠన పా... 6

ఉ. ఘోరతరారిదూర ఘనకోమలచారుశరీర యా
మునా, తీరవిహార వల్లవసతీజనజార మునీంద్ర
మానసా, గార తుషారహీరకరకంఠపటీరస
మానకీర్త్యలం, కార సుమేరుధీర మురగర్వ
హరా హరి పా... 7

చ. శరనిధిరాడ్గభీర హిమశైలసమానసుధీర హాట

కా, మరమణిహార మారసుకుమారశరీర రిపుప్ర
హార భా, సురఖగరాడ్విహార రణశూర శ్రుతివ్ర
జసార కాననాం, తరకరిదైన్యదూర నిజదాసజ
నావన పా... 8

ఉ. నందయశోదనందన సనందనవందన సుందరాంగ
సం,క్రందనవంద్యకుందరదరాజిత నందకహ స్త
సర్వదా, నందముకుంద నందితసనంద జగత్త్రయ
తుంద యిందిరా, మందిర మందరోద్ధరణమంజుల
భూషణ పా... 9

చ. భవహరణంబులై సకలపాపవిమోచనకారణంబు
లై,శివసనకాదియోగిజనసేవ్యములై శుభదాయ
కంబులై, భువిఁ బొగడొందుమీచరితములనొని
యాడెద నన్ను బ్రోవు మాధవ హరి వాసు
దేవ ఖలదానవసూదన పా... 10

ఉ. ప్రేతలకోర్కిఁదీఱ కడువేడుకతోడ యశోదగ
ర్భసం, జాతుఁడవై విదర్భనృపజాతను రుక్మిణి
బెండ్లియాడి వి, ఖ్యాతిగ ద్వారకాపురము
కాపురమై విలసిల్లి యాదవ, వ్రాతము నేలితీవె
గద వాసవసన్నుత పా... 11

చ. హాలహాలపూరితోరుకుచయై పెనురక్కసిప్రేత
లెల్ల భీ,తిలఁ జనుదెంచి కృష్ణయివె తియ్యనినా

చనుబాలు ద్రావ నాఁ, కలి నెడలించునీకు
ననఁగా నొకగ్రుక్కకు దానిప్రాణముల్, దో
లఁ గిలఁ గూలఁజేసితివి దుష్టనిశాటిని పా...12

ఉ. గోపవిలాసినీమణులు గొల్వక కొల్వయి వారి
తోడ సల్లాపము లాడువేళల విలాసము కన్ను
లఁజూడనైతి నా, పాపవశంబుచేత నీకఁబల్కు లు
నిన్భజియించుచుందు నో, గోపకరూప కావు
నను కూరిమితోడుత పా... 13

ఉ. చిన్నికుమార మన్నుదినజెల్లున నీకనిపల్కఁతల్లి లే,
దన్నను నీవునమ్మ వటులైనను చూడుము నాదు
వక్త్రమం, చు న్నిఖిలప్రపంచమును జూపితివౌ
తలవాకిటఁ గృపా, సన్నమతిఁ యశోదకుఁ
బ్రసన్నుఁడవై మును పా... 14

ఉ. వెన్నలు బాలు నేతులును వేడుకమీఱఁగ గొల్ల
యిండ్లలోఁ, గ్రన్నన ముచ్చిలింప వ్రజకాంతలు
కుయ్యిడ నయ్యశోద ని, న్నన్నన ఱోలగట్ట
నటుమద్దులుగూలఁగ నీడ్చి శాపసం,ఛన్నుల
యక్షరాట్సుతుల సయ్యనఁబ్రోచితె పా... 15

ఉ. వేడుక చేలము ల్విడిచి వ్రేతలు నయ్యమునాప
గాంబులఁ, గ్రీడలు సల్పుచుండఁగని కేరుచు
వస్త్రములఁ హరించి యా, చేడెలమాన మెల్లఁ

గొని సిగ్గులువీడఁగఁజేసి వారుని, న్వేఁడఁగ చీర
లిచ్చితివి నేర్పున క్రమ్మఱ పా... 16

చ. ఇతరములేక వ్రేతలు యథేష్టముగా నినుగూడి
నిత్యముఁ, బతిహితబంధుభావములఁ బల్మఱు
క్రీడలుసల్పి వేడ్కలో,నతులితవైభవాప్త లయి
యంత్యమున న్భవదంఘ్రిపద్మసం, గతలయిముక్తి
గాంచిరి సుఖమ్ముగ ముక్తిహరి పా... 17

ఉ. నందునిమందలోన యదునందనులంద అమందభ
క్తిమీఁ, యందునఁగల్గివారుముదమందఁగసంపద
లందఁజెంది రా, నందము నందనందన సనందన
వంద్య ముకుంద కృష్ణ గో, వింద యటంచు నిన్ద
లఁచి వేడుకమీఱఁగ పా... 18

చ. కుతుకమెలర్ప నింద్రునకు గోపకులందఱు విందు
సేయఁగా, మతిఁ దలపోయఁగూడదని మాన్పఁ
గ నప్పుడు దేవరాజు కో,పితుఁడయి ఱాళ్లవాన
గురిపింపఁగఁ గేలను గొండయెత్తి గో,పతతుల
క్షితి వోగడచి పాలనఁజేసితె పా... 19

చ. సుతుఁడవటంచు నందుఁడును జుట్టమవంచును
గోపకామినుల్, హితకరివంచు గోపజను లిష్టస
ఖుండవటంచుఁ బాండవుల్, మతిదలపోయుచుం
దురు రమాయుతమూర్తిని నిన్ను వారలే, వ్రత
ములొనర్చిరో తెలియరాదుగదా మునుపా...

చ. నినుగని కన్మొఱంగి విధి నేర్పున గ్రేపులగోపబా
లురన్, గొని చన ఛద్మవత్సముల గోపకుమార
కులన్ సృజింప న, త్తనయులఁ గ్రేపులన్ గని
ముదమ్మునఁ దల్లు లభేదబుద్ధిచేఁ, గనుఁగొనఁజేసి
తీవు మును కంసనిషూదన పా... 21

చ. వలువలు గంధమున్ పువులు వంటకమున్ ఫల
ముల్ జలంబు లిం, పలరఁగఁ బాయకాదిజను ల
ర్పణసేయ కటాక్షదృష్టిచే, వెలయఁగఁ బ్రోచి
నాఁడవని వీడక వేడుకతోడ నీకథా,వళిఁ బఠికిం
పఁ జిత్రమగు వారిజలోచన పా... 22

చ. పరఁగఁగ దుస్ససేనుఁడు సభాసదులందఱుజూడ
ద్రౌపదిన్, పరిభవమొందఁజేయ నిను భక్తియు
తంబుగఁ గృష్ణ వేఁడ న, ప్పరమపతివ్రతామణి
కపారములై తనచారుచేలముల్, కరుణ నొసంగి
కాచితివి కంసనిషూదన పా... 23

చ. కడువడిబాణజాలముల గాసిలజేసెడివానిచూచె
దే, బెడిదపుచక్రధారలను భీష్ముని జంపుదు
నిన్నుఁగాతున, న్విడువిడు మర్జునా యనుచు విం
తగ గంతులొనర్చునట్టినీ, యడుగులు జూపవే
దయ దయామృతనీరధి పా... 24

ఉ. భీమసుయోధనుల్ గన విభీషణరోషవిషాగ్ని తప్తు